

Sprawozdanie z Międzynarodowej Konferencji Naukowej *Ewolucja systemu politycznego 2025*, Stubice, 24–25 kwietnia 2025 r.

Report from the International Scientific Conference *Evolution of political system 2025*, Stubice, 24–25 April 2025

Emil Plewa, *Adam Mickiewicz University in Poznań*
(Poznań, Poland)

E-mail: emiple@amu.edu.pl

<https://orcid.org/0000-0001-5303-4843>

W dniach 24–25 kwietnia 2025 roku w Collegium Polonicum w Stubicach odbyła się kolejna edycja Międzynarodowej Konferencji Naukowej z cyklu *Ewolucja systemu politycznego*. W tym roku tematem przewodnim były partie polityczne i systemy partyjne w Europie Środkowej i Wschodniej. Organizatorami konferencji wystąpiły Ośrodek Badań i Edukacji Europejskiej (OBIEE), Zakład Systemów Politycznych Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (UAM) oraz Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych (PTNP). Partnerami wydarzenia były *Universidad de Granada* oraz *International Political Science Association* (IPSA). Konferencja *Ewolucja Systemu Politycznego* została dofinansowana ze środków MNiSzW w ramach programu *Doskonała nauka II – Wsparcie konferencji naukowych* (nr umowy KONF/SN/0529/2024/02). W skład komitetu organizacyjnego i naukowego weszli: prof. dr hab. Magdalena Musiał-Karg (UAM), prof. dr hab. Andrzej Stelmach (UAM), prof. Fernando Casal Bértoa (University of Nottingham), prof. Óscar Luengo (Universidad de Granada), prof. ucz. dr hab. Jędrzej Skrzypczak (UAM), prof. Domagoj Bebić (Sveučilište u Zagrebu), prof. Norbert Merkovity (Szegedi Tudományegyetem), prof. ucz. dr hab. Krzysztof Urbaniak (UAM), dr hab. Natasza Lubik-Reczek (UAM), mgr Paloma Egea (Universidad de Granada), mgr Emil Plewa (UAM). Obrady odbywały się w języku polskim i angielskim.¹

¹ Szczegółowe informacje na temat konferencji w języku angielskim można znaleźć na stronie <http://obiee.amu.edu.pl/evolution-of-political-system-2025/> (24.04.2025).

Idea konferencji bierze swój początek w seminariach naukowych Zakładu Systemów Politycznych Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM, którymi aktywnie zaczęli interesować się przedstawiciele innych ośrodków naukowych. W ten sposób seminarium na przestrzeni lat przekształciło się w międzynarodową konferencję, stając się obowiązkowym punktem w kalendarzach badaczy systemów politycznych w Polsce oraz w innych państwach Europy i Azji, o czym świadczy liczny udział przedstawicieli zagranicznych uniwersytetów.

Edycja 2025 roku odbyła się pod tematem przewodnim: *Partie polityczne i systemy partyjne w Europie Środkowej i Wschodniej. Wyznaczanie kierunków zmian i reagowanie na wyzwania*. Jak trafnie zauważają organizatorzy w opisie zamieszczonym na stronie konferencji: „Systemy polityczne Europy Środkowej i Wschodniej (EŚiW) kształtowały się pod wpływem gwałtownych transformacji ostatnich dekad – od upadku reżimów komunistycznych po proces konsolidacji instytucji demokratycznych. Obecnie region ten zmaga się z nową falą wyzwań, takich jak narastająca polaryzacja polityczna, rosnący wpływ ruchów populistycznych, zakłócenia związane z transformacją cyfrową oraz zewnętrzna presja geopolityczna. Partie polityczne i systemy partyjne znajdują się w centrum tych procesów, pełniąc jednocześnie rolę ich katalizatorów i podmiotów”.²

W czasie dwóch dni obrad przedstawiono łącznie prawie 80 referatów, wygłoszonych przez panelistki i panelistów reprezentujących ponad 35 ośrodków naukowych i organizacji społecznych, skupionych wokół zagadnień związanych z demokracją.

Konferencję otworzyła prof. dr hab. Magdalena Musiał-Karg (UAM), przewodnicząca OBIEE, prezeska PTNP, członkini *Executive Committee of International Political Science Association*. Kolejno głos zabrali: prof. ucz. dr hab. Szymon Ossowski, dziekan Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM; prof. dr hab. Andrzej Stelmach, kierownik Zakładu Systemów Politycznych WNPID UAM; prof. Óscar G. Luengo z Uniwersytetu w Granadzie, członek IPSA RC.

Pierwsza sesja plenarna została poświęcona analizie wyborów do Parlamentu Europejskiego w 2024 roku oraz elekcjom przeprowadzonym w ostatnim czasie w wybranych państwach Unii Europejskiej. Wyniki swoich badań zaprezentowali kolejno: prof. Óscar G. Luengo (Universidad de Granada), prof. ucz. dr hab. Marta Witkowska (Uniwersytet Warszawski) oraz prof. Norbert Merkovity (Szegedi Tudományegyetem). Panel zwieńczyła dyskusja pomiędzy prelegentami.

Kolejna sesja plenarna odbyła się w formie debaty pomiędzy czworgiem dysku-tantów: prof. ucz. dr hab. Ryszardem Balickim (Uniwersytet Wrocławski, Państwowa Komisja Wyborcza), dr Tomaszem Gąsiosem (Akademia Kujawsko-Pomorska, Krajowe Biuro Wyborcze), dr Anną Frydrych-Depką (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Fundacja Odpowiedzialna Polityka) oraz prof. Fernando Casal Bértoa (University of Nottingham). Tematem przewodnim sesji była: *Rola partii politycznych w przywracaniu standardów demokratycznych*. Panel moderowała prof. dr hab. Magdalena Musiał-Karg (UAM).

² Cytat z polskojęzycznej strony konferencji <http://obiee.amu.edu.pl/ewolucja-sytemu-politycznego-2025/> (24.04.2025).

Po przerwie obiadowej rozpoczęły się kolejne panele w języku polskim i angielskim:

- *Partie polityczne w mediach: wizerunek, przekaz i narzędzia kampanijne;*
- *Systemy partyjne i przywództwo polityczne w Europie;*
- *Party politics in Central and Southern Europe: polarization, protest and political fragmentation;*
- *The digital turn in party politics: innovation, risk and representation;*
- *Partie polityczne w zmieniającej się rzeczywistości: państwo, społeczeństwo, technologia;*
- *Navigating post-communist politics: parties, institutions and the struggle for democratic progress;*
- *EU politics in perspective: narratives, perceptions, and policy dilemmas.*

Równocześnie w ramach konferencji odbyła się sesja w ramach *IPSA RC26 on Human Rights* moderowaną przez prof. ucz. dr hab. Jędrzeja Skrzypczaka (UAM).

Drugiego dnia obrad uczestnicy mogli wysłuchać wystąpień w ramach paneli o następujących tytułach:

- *Partie polityczne w Europie: prawa, wybory, kontrowersje;*
- *Partie i społeczeństwo: spory, wybory i polityka publiczna w Polsce po 2015 r.;*
- *Constitution, parties, and power: mapping political transformations across european regions;*
- *Partie polityczne wobec równości: mechanizmy, bariery, zmiana;*
- *Partie polityczne w działaniu: aktorzy, narracje, wyborcy.*

Coroczna konferencja niewątpliwie stała się ważnym międzynarodowym forum wymiany poglądów, myśli i wyników badań, a w szczególności okazją do pogłębionej refleksji nad ewolucją systemów politycznych w dynamicznie zmieniającym się otoczeniu Europy Środkowo-Wschodniej. Mnogość omawianych tematów oraz liczba dyscyplin reprezentowanych przez uczestników świadczy o wartości tej konferencji jako platformy wymiany wiedzy i doświadczeń.

Emil Plewa – prawnik, politolog, doktorant w Szkole Doktorskiej Nauk Społecznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w dyscyplinie nauki o polityce i administracji. Specjalizuje się w zagadnieniach z zakresu systemów politycznych, ze szczególnym uwzględnieniem państw Beneluxu, współczesnych monarchii i terytoriów zależnych.

Emil Plewa – a lawyer, political scientist, PhD student at the Doctoral School of Social Sciences at Adam Mickiewicz University in Poznań in the field of political science and administration. He specialises in issues related to political systems, with particular emphasis on the Benelux countries, contemporary monarchies and dependent territories.